

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ
ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Σχολή Επιστημών της Αγωγής
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση

A14. Κανονισμός σπουδών, πρακτικής άσκησης, κινητικότητας, εκπόνησης εργασιών

Ακαδημαϊκού έτους

2022-2023

Περιεχόμενα

Κανονισμός Σπουδών ΠΜΣ.....	3
Κανονισμός Πρακτικής Άσκησης.....	12
Κανονισμός Κινητικότητα Μεταπτυχιακών Φοιτητών.....	25
Κανονισμός Εκπόνησης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.....	32

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Σχολή Επιστημών της Αγωγής
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΜΣ

**ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ
2022-2023**

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	6
Διάρκεια φοίτησης.....	6
Όροι φοίτησης.....	6
Αξιολόγηση μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών.....	8
Υποτροφίες.....	9
Κινητικότητα φοιτητών.....	9
Πρόσβαση σε υπηρεσίες.....	9
Πρόσβαση στα εργαστήρια.....	10
Αποφοίτηση.....	10
Διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών.....	11

Εισαγωγή

Ο παρών κανονισμός προσδιορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών για την φοίτηση και αποπεράτωση των σπουδών τους στο ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση». Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα, τις παροχές και τις διευκολύνσεις που προβλέπονται και για τους φοιτητές/τριες του πρώτου κύκλου σπουδών, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων. Σε μεταπτυχιακούς/ες φοιτητές/τριες με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες εξασφαλίζονται διευκολύνσεις σχετικά με τον τρόπο εξέτασης, την πρόσβαση στους χώρους και στα εργαστήρια διδασκαλίας.

Με την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους και την ολοκλήρωση των εγγραφών, λαμβάνει χώρα εκδήλωση για την υποδοχή των νεοεισερχομένων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών παρουσία του Κοσμήτορα, του Πρόεδρου, των διδασκόντων στο ΠΜΣ και της προϊσταμένης και προσωπικού της Γραμματείας του Τμήματος, όπου παρουσιάζονται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες από τους ιθύνοντες για τη λειτουργία του Τμήματος, το πρόγραμμα σπουδών και φοιτητικά θέματα και την ακαδημαϊκή ζωή των φοιτητών/τριών και υποβάλλονται σχετικά ερωτήματα.

Διάρκεια Φοίτησης

Η χρονική διάρκεια για την απονομή του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» ορίζεται σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα κατά την διάρκεια των οποίων υποχρεωτικά πραγματοποιείται η Πρακτική Άσκηση και εκπονείται η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (Μ.Δ.Ε.). Ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών καθορίζεται σε 6 εξάμηνα.

Δύναται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να χορηγείται παράταση σπουδών και μέχρι ένα έτος, κατόπιν αίτησης του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας και απόφασης της Συνέλευσης Τμήματος.

Όροι φοίτησης

Οι εγγραφές των εισαγομένων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών αρχίζουν μετά από ανακοίνωση της Γραμματείας του Τμήματος στην οποία ορίζεται η χρονική διάρκεια των εγγραφών και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά εγγραφής.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες δηλώνουν απαραίτητως τα μαθήματα που θα παρακολουθήσουν σε κάθε εξάμηνο ηλεκτρονικά στο <https://cronos.cc.uoi.gr>. Η δήλωση, η οποία συνιστά και ανανέωση της εγγραφής τους, γίνεται σε ημερομηνίες που ορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες είναι υποχρεωμένοι/ες να παρακολουθούν ανελλιπώς όλες τις δραστηριότητες του Π.Μ.Σ. Η παρακολούθηση όλων των μαθημάτων του προγράμματος, η ενεργός συμμετοχή στα εργαστήρια, στις ερευνητικές δραστηριότητες του Π.Μ.Σ., στα σεμινάρια, στις πρακτικές ασκήσεις κ.λπ. είναι υποχρεωτική για τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες. Μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια που παρακολούθησε

κάποιο μάθημα για λιγότερο από το 80% των προβλεπόμενων ωρών διδασκαλίας ανά εξάμηνο θεωρείται ότι δεν ολοκλήρωσε επιτυχώς το συγκεκριμένο μάθημα και υποχρεούται να το παρακολουθήσει σε επόμενο εξάμηνο.

Προϋπόθεση για την απόκτηση του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.), εκτός από την επιτυχή αξιολόγηση των μαθημάτων, αποτελεί και η επιτυχής ολοκλήρωση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (Μ.Δ.Ε.) και της Πρακτικής Άσκησης (Π.Α.).

Για την εκπόνηση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια, με τη σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντος/ουσας, υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος αίτηση - η οποία πρωτοκολλείται από τη Γραμματεία του Τμήματος - στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος και η περίληψη της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Ο/Η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια μετά την σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντος/ουσας για την αποπεράτωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, υποχρεούται να την υποστηρίξει δημόσια ενώπιον της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής (για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την διαδικασία εκπόνησης της ΜΔΕ βλ. «Κανονισμό Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας»). Ο/Η υποψήφιος/α έχει περιθώριο 15 ημερών μετά τη δημόσια υποστήριξη να προβεί στις απαραίτητες διορθώσεις και συμπληρώσεις στο κείμενο της εργασίας του/της. Σε περίπτωση που δεν τηρηθεί η προθεσμία η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία θεωρείται ατελής και δεν απονέμεται ο τίτλος.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» ολοκληρώνοντας επιτυχώς το πρώτο έτος μεταπτυχιακών σπουδών, καλούνται να πραγματοποιήσουν υποχρεωτικά την Πρακτική Άσκηση (ΠΑ) σε Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Σ.Μ.Ε.Α.Ε.) ή/και σε άλλες δομές ειδικής αγωγής (π.χ. ΚΕΔΑΣΥ, Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα, Συμβουλευτικούς Σταθμούς των Δήμων, Κέντρα Κοινωνικής Ψυχικής Υγιεινής, κ.α.). Η ΠΑ υλοποιείται στο πλαίσιο των μαθημάτων «Πρακτική Άσκηση Ι» και «Πρακτική Άσκηση ΙΙ». Κατά τις πρώτες 12 εβδομάδες οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες υλοποιούν τις εβδομάδες παρακολούθησης ενώ κατά την τελευταία εβδομάδα της ΠΑ ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια αναλαμβάνει διδακτικό/εκπαιδευτικό έργο. Αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου την οργάνωση και την διδασκαλία/παρέμβαση όλων των μαθησιακών αντικειμένων που έχει αναλάβει ο/η εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής ή το μέλος ΕΕΠ ή ο/η υπεύθυνος/η επαγγελματίας της δομής στην οποία διεξάγεται η ΠΑ (για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την διαδικασία πραγματοποίησης της Π.Α. βλ. «Κανονισμό Πρακτικής Άσκησης»).

Στους/Στις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες μπορεί να χορηγηθεί, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης, προσωρινή αναστολή της παρακολούθησης των μαθημάτων ή της εκπόνησης της διπλωματικής του εργασίας, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα, ούτε να είναι μικρότερη του ενός εξαμήνου. Κατά την διάρκεια της αναστολής, ο/η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια χάνει την ιδιότητα αυτή. Ο χρόνος της αναστολής δεν προσμετράται στην ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης. Φοιτητής/τρια που θα επαναλάβει τη φοίτησή του είναι υποχρεωμένος/η να παρακολουθήσει όλα τα μαθήματα, εργαστήρια, σεμινάρια, πρακτικές ασκήσεις κ.λπ., στα οποία δεν είχε αξιολογηθεί επιτυχώς πριν από τη αναστολή της φοίτησης του.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται να συμμετέχουν στις επιτηρήσεις των εξετάσεων, καθώς και στην πραγματοποίηση της αξιολόγησης των μαθημάτων του Προγράμματος

Προπτυχιακών Σπουδών, σύμφωνα με τις ανάγκες του Τμήματος. Η μη ανταπόκριση των μεταπτυχιακών φοιτητών στις παραπάνω υποχρεώσεις τους θα συνοδεύεται από κυρώσεις. Στους μεταπτυχιακούς φοιτητές είναι δυνατό να ανατίθεται ειδικό επικουρικό έργο (φροντιστηριακή υποστήριξη, εργαστηριακά μαθήματα κ.λπ.) έπειτα από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή ορίζεται από τη Συνέλευση, ένα μέλος Δ.Ε.Π., από αυτά που τους έχει ανατεθεί μεταπτυχιακό έργο, ως επιβλέπων ακαδημαϊκός σύμβουλος. Ο ακαδημαϊκός σύμβουλος έχει την ευθύνη της παρακολούθησης της πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή. Ο Σύμβουλος Σπουδών συμβουλεύει και κατευθύνει τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες στην καλύτερη επιλογή μαθημάτων σύμφωνα με το ΠΜΣ, τα ενδιαφέροντα και τις ιδιαιτερότητές τους. Επιπλέον, ο Σύμβουλος Σπουδών βρίσκεται στη διάθεση των φοιτητών/τριών για να συζητήσουν τυχόν προβλήματα που παρουσιάζονται στις σπουδές τους και αναζητά, σε συνεργασία με τη Γραμματεία ή τη Συνέλευση του Τμήματος, ή τις διάφορες υποστηρικτικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, όπως π.χ. ΣΚΕΠΙ, τρόπους καλύτερης αντιμετώπισής τους.

Αξιολόγηση μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών

Προκειμένου ο/η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια να περατώσει το μεταπτυχιακό πρόγραμμα θα πρέπει να επιτύχει προβιβάσιμο βαθμό στο σύνολο των μαθημάτων του ΠΜΣ. Η εξέταση κάθε μαθήματος μπορεί να γίνει προφορικά, γραπτά, με εκπόνηση εργασιών ή με άλλο τρόπο που θα καθορίσει ο/η διδάσκων/ουσα, εκτός και αν έχει αποφασίσει διαφορετικά η Συνέλευση του Τμήματος. Οι εξετάσεις πραγματοποιούνται στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου, με επαναληπτικές εξετάσεις τον Σεπτέμβριο. Κάθε μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια μπορεί να εξεταστεί σε κάθε μάθημα το πολύ δύο φορές. Αν απορριφθεί και τη δεύτερη φορά, ο φοιτητής παραπέμπεται στο Διευθυντή. Ο Διευθυντής αφού εξετάσει τη γενική απόδοσή του, εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος τη διαγραφή του φοιτητή από το Π.Μ.Σ. ή τη δυνατότητα μιας επιπλέον εξέτασης, εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι που δικαιολογούν τη μειωμένη απόδοση του ή την επανάληψη του μαθήματος από τον φοιτητή σε επόμενο εξάμηνο σπουδών. Για θέματα επανεξέτασης μαθημάτων σε οφειλόμενα μαθήματα ή διαγραφής αποφαινεται η Συνέλευση Τμήματος μετά από πρόταση του Διευθυντή, η οποία αποφασίζει για τους όρους της επανεξέτασης και τους λόγους διαγραφής. Ενδεικτικά, όροι επανεξέτασης και λόγοι διαγραφής μπορεί να είναι:

- I. η μη επαρκής πρόοδος του μεταπτυχιακού φοιτητή (η οποία τεκμηριώνεται με μη συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία: παρακολουθήσεις, εξετάσεις),
- II. η πλημμελής εκπλήρωση υποχρεώσεων που ορίζονται από τον οικείο Κανονισμό,
- III. η υιοθέτηση και εφαρμογή ακαδημαϊκά ανέντιμων πρακτικών (ενδεικτικά αναφέρεται ο πλαγιαρισμός), και
- IV. η αίτηση του ίδιου του μεταπτυχιακού φοιτητή.

Η βαθμολογική κλίμακα για την αξιολόγηση της επίδοσης των μεταπτυχιακών φοιτητών ορίζεται από μηδέν (0) έως δέκα (10), ως εξής: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου), Καλώς (6 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου).

Προβιβασμός βαθμός είναι το έξι (6) και οι μεγαλύτεροί του.

Υποτροφίες

Το ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» δεν έχει τη δυνατότητα να παρέχει αυτόνομα θεσμοθετημένες υποτροφίες, παρά μόνο όσες ισχύουν από τις κείμενες διατάξεις που καθορίζονται από την κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες ενημερώνονται μέσω των Ακαδημαϊκών Συμβούλων Σπουδών, της εκδήλωσης για την υποδοχή των νεοεισερχομένων φοιτητών/τριών και μέσω του γραφείου Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων το οποίο παρέχει πληροφορίες για τους κύριους φορείς της Ελλάδας και του εξωτερικού που προκηρύσσουν σταθερά κάθε έτος προγράμματα υποτροφιών. Η αναζήτηση γίνεται μέσω του συνδέσμου (http://gd.uoi.gr/index.php?option=com_wrapper&view=wrapper&Itemid=333/).

Φοιτητικές μεταπτυχιακές υποτροφίες διατίθενται από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών στους μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες είτε μέσω των κληροδοτημάτων που διαχειρίζεται το ΙΚΥ είτε σε συνεργασία με ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς που κατά διαστήματα παρέχουν υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές.

Το Γραφείο Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (<http://gd.uoi.gr/index.php>) παρέχει στους φοιτητές πληροφορίες για τους κύριους φορείς της Ελλάδας και του εξωτερικού, οι οποίοι προκηρύσσουν σταθερά κάθε έτος προγράμματα υποτροφιών. Σε αυτό το πλαίσιο λειτουργεί μηχανή αναζήτησης υποτροφιών του Γραφείου Διασύνδεσης, στον ιστότοπο http://gd.uoi.gr/index.php?option=com_wrapper&view=wrapper&Itemid=333.

Κινητικότητα φοιτητών

Οι όροι και οι προϋποθέσεις της κινητικότητας καθορίζονται από το εκάστοτε πλαίσιο στο οποίο υπόκεινται η κινητικότητα (π.χ. Erasmus+). Ακολουθούνται πιστά οι σχετικές διαδικασίες τόσο για σπουδές όσο και για πρακτική άσκηση.

Τα οικονομικά θέματα των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών που συμμετέχουν σε πρόγραμμα κινητικότητας ευθυγραμμίζονται με όσα προβλέπονται από το ευρωπαϊκό πλαίσιο κινητικότητας του Erasmus + .

Το Πανεπιστήμιο διαθέτει ειδικό γραφείο στο Τμήμα Διεθνών Σχέσεων.

Το σύστημα μεταφοράς πιστωτικών μονάδων εφαρμόζεται σύμφωνα με τις προδιαγραφές της εκάστοτε κινητικότητας και με βάση τη συμφωνία σπουδών η οποία την διέπει.

Πρόσβαση σε υπηρεσίες

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες έχουν την δυνατότητα πρόσβασης διαδικτυακά μέσω της υπηρεσίας του ηλεκτρονικού φοιτητολογίου (students web - <https://classweb.uoi.gr/>) σε διάφορες υπηρεσίες της Γραμματείας. Μέσω αυτού μπορούν να κάνουν δηλώσεις μαθημάτων, να ελέγχουν τα στοιχεία που τους αφορούν (βαθμολογία μαθημάτων κτλ.) και να

κάνουν αιτήσεις προς τη Γραμματεία προκειμένου να λαμβάνουν διαφόρων τύπων βεβαιώσεις (π.χ. σπουδών, αναλυτικής βαθμολογίας, ολοκλήρωσης σπουδών, στρατολογίας κ.ά.), τις οποίες όμως παραλαμβάνουν (υπογεγραμμένες) από τη Γραμματεία. Μέσα από αυτόν το χώρο οι φοιτητές λαμβάνουν επίσης ενημέρωση (ορισμένες βασικές ανακοινώσεις) από τη Γραμματεία.

Πρόσβαση στα εργαστήρια

Το Τμήμα διαθέτει συνολικά 10 θεσμοθετημένα εργαστήρια. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες έχουν την δυνατότητα πρόσβασης στο σύνολο των Εργαστηρίων του Τμήματος ανάλογα με τις υποχρεώσεις του προγράμματος σπουδών τους. Συγκεκριμένα, στο Εργαστήριο Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης υλοποιείται μέρος μαθημάτων ή εξ' ολοκλήρου μαθήματα που χρήζουν ειδικής παιδαγωγικής προσέγγισης (π.χ. ομαδοσυνεργατική ειδικής Αγωγής και προσέγγιση) και παρέχεται η δυνατότητα παρακολούθησης σεμιναριακών μαθημάτων που άπτονται αποκλειστικά της κατεύθυνσης του ΠΜΣ (π.χ. υλοποίηση μαθημάτων της γραφής Braille και της ελληνικής νοηματικής γλώσσας). Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες έχουν την δυνατότητα να εξοικειωθούν με ειδικά εκπαιδευτικά λογισμικά (π.χ. SmartTools, Scratch, Interactive Physics, SPSS, R, NVivo, Atlas.ti) και να μελετήσουν ή να εργαστούν με σχετικό έντυπο και ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό (π.χ. μαθησιακά αντικείμενα που βρίσκονται στο Φωτόδεντρο - <http://photodentro.edu.gr/lor/> ή εκπαιδευτικό υλικό/λογισμικά που διατίθεται για μαθητές με αναπηρία στο Προσβάσιμο - <https://prosvasimo.iep.edu.gr/el/>). Επιπλέον, αξιοποιούν τον εξοπλισμό που διατίθεται για να υλοποιήσουν εργασίες οι οποίες τους ανατίθενται στα μεταπτυχιακά τους μαθήματα, ενώ εργάζονται επίσης, σε συνεργασία με άλλους ερευνητές (π.χ. υποψήφιους/ες διδάκτορες) για την εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής τους εργασίας ή άλλων επιστημονικών εργασιών που τους έχουν ανατεθεί στο επιστημονικό πεδίο της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Τα εργαστήρια διαθέτουν επαρκή εξοπλισμό για την υποστήριξη των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών.

Δίνεται η δυνατότητα οι ίδιοι οι μεταπτυχιακοί/ές ερευνητές/τριες, υποψήφιοι/ες διδάκτορες και άλλοι επιστημονικοί συνεργάτες να εργαστούν στα εργαστήρια του τμήματος διατηρώντας τα ανοικτά σε συγκεκριμένο ωράριο και εξυπηρετώντας τις εκπαιδευτικές ανάγκες του συνόλου των φοιτητών/τριών. Σε ετήσια βάση προκηρύσσονται χρηματοδοτούμενες θέσεις για την παροχή επικουρικού έργου μέσω των οποίων προσλαμβάνονται για διάστημα δύο μηνών άνεργοι/ες μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες για την υποστήριξη των εργαστηρίων και κατ' επέκταση των φοιτητών/τριών που εργάζονται σε αυτά.

Αποφοίτηση

Προκειμένου να χορηγηθεί στον/στη μεταπτυχιακό/η φοιτητή/τρια βεβαίωση αποφοίτησης και να του/της απονεμηθεί το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) θα πρέπει: i) να έχει συγκεντρώσει τον απαιτούμενο αριθμό πιστωτικών μονάδων (120 ECTS) και να έχει υποβάλλει στη Γραμματεία του Τμήματος τον φάκελο αποφοίτησης, το περιεχόμενο του οποίου ορίζεται από τη Γραμματεία του Τμήματος. ii) Να υποβάλει στη Γραμματεία τα παρακάτω: α. Ψηφιακό αντίγραφο της διπλωματικής του εργασίας β. Βεβαίωση από την Κεντρική Βιβλιοθήκη ότι έχει

καταθέσει αντίγραφο της διπλωματικής του εργασίας και ότι δεν έχει εκκρεμότητες ως συνδρομητής της γ. Υπεύθυνη Δήλωση ή Βεβαίωση της Δ/σης Φοιτητικών Κατοικιών για τη μη ύπαρξη οικονομικών εκκρεμοτήτων. iii) Να έχει παραδώσει στη Γραμματεία το Δελτίο Φοιτητικού Εισιτηρίου και το Βιβλιάριο Ασφάλισης. Στη συνέχεια, η Συνέλευση Τμήματος αποφασίζει για την απονομή του Μ.Δ.Ε. στον/στη μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια. Στους/Στις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες που ολοκλήρωσαν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την παρακολούθηση του ΠΜΣ απονέμεται Μ.Δ.Ε., το οποίο υπογράφεται από τον Πρύτανη, τον Κοσμήτορα και τον Προσταζόμενο της Γραμματείας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Στον/Στην απόφοιτο του ΠΜΣ μπορεί να χορηγείται, πριν από την απονομή, βεβαίωση ότι έχει περατώσει επιτυχώς την παρακολούθηση του Προγράμματος. Ο/Η κάτοχος του Μ.Δ.Ε. δικαιούται να λάβει δωρεάν δύο αντίγραφα του Διπλώματος και περισσότερα, εφόσον καταβάλει στο Ταμείο του Πανεπιστημίου παράβολο, το ύψος του οποίου καθορίζεται με απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου. Η απονομή των Μ.Δ.Ε. γίνεται δημοσίως και συγχρόνως με την απονομή των πτυχίων του οικείου τμήματος. Κατά την τελετή οι απόφοιτοι του ΠΜΣ προηγούνται των πτυχιούχων.

Διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών

Η διαγραφή μεταπτυχιακού φοιτητή είναι δυνατή με απόφαση της Συνέλευση Τμήματος μετά από αιτιολογημένη εισήγηση της Σ.Ε. Μεταξύ των λόγων της διαγραφής (και εκτός όσων προβλέπονται στις σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις) περιλαμβάνονται και οι παρακάτω:

- η υιοθέτηση πρακτικών πλαγιαρισμού και γενικώς αθέμιτων ακαδημαϊκών πρακτικών
- ενέργειες του υποψηφίου οι οποίες εκθέτουν και ζημιώνουν το Τμήμα ή/και το Πανεπιστήμιο
- μη-τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεων, όπως αυτές περιγράφονται στον κάθε φορά ισχύοντα Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών.
- υποβολή αίτησης διαγραφής από τον μεταπτυχιακό φοιτητή.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Σχολή Επιστημών της Αγωγής
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ
2022-2023

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	13
Σκοπός και Στόχοι της Πρακτικής Άσκησης	15
Δομή της Πρακτικής Άσκησης	16
Προετοιμασία για την Πρακτική Άσκηση	16
Υλοποίηση της Πρακτικής Άσκησης	17
Εκπόνηση εργασιών πρακτικής Άσκησης	18
Υποχρεώσεις των φοιτητών	18
Αξιολόγηση της Πρακτικής Άσκησης	19
Κριτήρια Επιτυχούς Ολοκλήρωσης της Πρακτικής Άσκησης & Κατοχύρωση Επιμέρους Στοιχείων	20
Παράρτημα	20

Εισαγωγή

Ο παρών κανονισμός προσδιορίζει τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις των υπεύθυνων μελών ΔΕΠ, διδασκόντων/ουσών και των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών του ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» για την ομαλή διεξαγωγή της Πρακτικής Άσκησης (ΠΑ).

Το ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» του ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία Ν. 4957/2022, οφείλει μεταξύ των άλλων να παράγει και να μεταδίδει τη γνώση με την έρευνα και τη διδασκαλία αλλά και να προετοιμάζει τους/τις μεταπτυχιακούς/ες φοιτητές/τριες για την εφαρμογή της γνώσης, ώστε να συμβάλει στη διαμόρφωση υπεύθυνων πολιτών, ικανών να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις όλων των πεδίων των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων με επιστημονική, επαγγελματική και πολιτιστική επάρκεια και υπευθυνότητα και με σεβασμό στις αξίες της κοινωνικής δικαιοσύνης, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της ειρήνης και της ισότητας.

Η εκπαιδευτική δραστηριότητα που ενδείκνυται για προετοιμασία του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας στο επαγγελματικό πεδίο είναι κατ' εξοχήν αυτή της Πρακτικής Άσκησης. Η Πρακτική Άσκηση αποτελεί αναπόσπαστο και υποχρεωτικό μέρος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση». Πρόκειται και είναι σημαντική και απαραίτητη διότι παρέχει τη δυνατότητα συνδυασμού της θεωρίας με την πράξη κατά τη διάρκεια των σπουδών τους και έχει ως βασική λειτουργία την σύνδεση της θεωρητικής επιστημονικής κατάρτισης των φοιτητών με την εκπαιδευτική επαγγελματική πράξη.

Η πρακτική άσκηση, όπως και το συνολικό πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών, σύμφωνα με σύγχρονες αντιλήψεις για την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, οφείλει να συμβάλλει στην διαμόρφωση του φοιτητή-μελλοντικού ειδικού παιδαγωγού ως στοχαζόμενου εκπαιδευτικού (ReflectiveTeacher) αλλά και ως αποτελεσματικού ερευνητή.

Σκοπός και Στόχοι της Πρακτικής Άσκησης

Σκοπός της ΠΑ είναι η σύνδεση των θεωρητικών γνώσεων που έλαβαν οι φοιτητές/τριες στη διάρκεια των μεταπτυχιακών τους σπουδών από το σύνολο των υποχρεωτικών και επιλεγόμενων, σύμφωνα με τα ατομικά τους ενδιαφέροντα, μαθήματα με την εφαρμοσμένη εκπαιδευτική πρακτική και την καθημερινότητα των δομών Ειδικής Αγωγής. Κύριος στόχος της πρακτικής άσκησης είναι ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια να εξοικειωθεί με τη σχολική πραγματικότητα και να αντιμετωπίσει τα δεδομένα της παιδαγωγικής και διδακτικής θεωρίας και πράξης, που προσεγγίζονται από διαφορετικές επιστημονικές θεωρητικές τεκμηριώσεις. Επιμέρους στόχοι της ΠΑ είναι:

- Η γνωριμία με το χώρο και τους παράγοντες που απαρτίζουν το πλαίσιο ΠΑ
- Η επαφή με μαθητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που παρουσιάζουν διάφορες και διαφορετικής έντασης, δυσκολίες και προβλήματα μάθησης.
- Η συμμετοχή και εμπλοκή στην καθημερινή λειτουργία του πλαισίου, μαθητεύοντας δίπλα στον/στην εκπαιδευτικό ειδικής αγωγής ή/και το Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (ΕΕΠ) λειτουργώντας ως βοηθοί.
- Η χρήση εκπαιδευτικών μεθόδων και μέσων για τη συλλογή πληροφοριών και δεδομένων που είναι απαραίτητα για τη λήψη σημαντικών εκπαιδευτικών αποφάσεων ή/και τον σχεδιασμό εκπαιδευτικών παρεμβάσεων για την υποστήριξη των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Η προετοιμασία και ο σχεδιασμός παρεμβάσεων.
- Η αξιολόγηση και ο αναστοχασμός επί των παρεμβάσεων.
- Η τήρηση ημερολογίου.
- Η εκπόνηση των γραπτών εργασιών.

Δομή της Πρακτικής Άσκησης

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» ολοκληρώνοντας επιτυχώς το πρώτο έτος μεταπτυχιακών σπουδών, καλούνται να πραγματοποιήσουν την Πρακτική Άσκηση (ΠΑ) σε Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Σ.Μ.Ε.Α.Ε.) Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης ή/και σε σχολικές μονάδες γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, όπου φοιτούν μαθητές με αναπηρία ή/ και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, σε Κέντρα Εκπαιδευτικής Διεπιστημονικής Αξιολόγησης Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.) και σε άλλες δομές ειδικής αγωγής εποπτευόμενων από άλλα υπουργεία (π.χ. Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα, Συμβουλευτικούς Σταθμούς των Δήμων, Κέντρα Κοινωνικής Ψυχικής Υγιεινής, κ.α.) ανάλογα με την διαθεσιμότητα της πόλης των Ιωαννίνων στην οποία πραγματοποιείται η πρακτική άσκηση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών.

Προετοιμασία για την Πρακτική Άσκηση

Κατά την προετοιμασία της ΠΑ γίνεται:

1. ενημέρωση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών για τις διαδικασίες της ΠΑ
2. αναζήτηση από το υπεύθυνο για τις ΠΑ μέλος ΔΕΠ του φορέα/ή και/των φορέων που μπορούν να δεχτούν μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες για την υλοποίηση της ΠΑ
3. διεργασίες έκδοσης άδειας εισόδου στον φορέα που ο κάθε μεταπτυχιακός/η φοιτητής/φοιτήτρια έχει τοποθετηθεί
4. αποστολή των ατομικών αδειών στους ενδιαφερομένους, φοιτητές/τριες και φορείς.

Υλοποίηση της Πρακτικής Άσκησης

Η ΠΑ υλοποιείται στο πλαίσιο των υποχρεωτικών μαθημάτων «Πρακτική Άσκηση Ι» κατά το Γ' ακαδημαϊκό εξάμηνο σπουδών και «Πρακτική Άσκηση ΙΙ» κατά το Δ' ακαδημαϊκό εξάμηνο σπουδών (διάρκειας 13 εβδομάδων έκαστο). Για τη διάρθρωση των 13 αντίστοιχων θεματικών εβδομάδων λαμβάνεται υπόψη η διαθεσιμότητα των σχολείων και των εν γένει δομών όπου υλοποιείται η ΠΑ. Έτσι, η διάρθρωση προσαρμόζεται προς τον χρόνο των σχολικών διακοπών και της διάρκειας (έναρξης και λήξης) του διδακτικού έτους ανά σχολική βαθμίδα.

Στο πλαίσιο αυτό, οι 13 θεματικές εβδομάδες διαρθρώνονται ως εξής:

1. Οι πρώτες εβδομάδες είναι αφιερωμένες στην έναρξη της συνεργασίας με τις δομές όπου υλοποιείται η ΠΑ και στη διδασκαλία θεμάτων σχετικών με την ΠΑ. Συγκεκριμένα δίνεται έμφαση:
  - α. στις προσεγγίσεις που προτείνονται και υιοθετούνται στην ΠΑ, στις διαδικασίες συμμετοχικής παρατήρησης,
  - β. στις διαδικασίες αξιολόγησης πλαισίου, μαθητή, ομάδας με έμφαση στις δεξιότητες ανάπτυξης άτυπων εργαλείων ανίχνευσης και αξιολόγησης των μαθητών, με βάση την προσέγγιση curriculum-based assessment,
  - γ. σε σενάρια, πρότυπες διδασκαλίες και παρεμβάσεις, καθώς και μικροδιδασκαλίες με έμφαση στην ανάπτυξη κατάλληλου διδακτικού υλικού για μαθητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ανάλογα με τις εξατομικευμένες ανάγκες του/της κάθε μαθητή/τριας.
2. Η ΠΑ υλοποιείται στη δομή που ο/η κάθε φοιτητής/τρια έχει τοποθετηθεί με βάση το ΠΕ ή την ειδικότητα που κατέχει. Κατά τον χρόνο αυτό, γίνεται αξιολόγηση δομής, μαθητή, ομάδας μαθητών. Στη συνέχεια δίνεται έμφαση στη λήψη των κατάλληλων διδακτικών αποφάσεων για τις διδασκαλίες/παρεμβάσεις. Το υπεύθυνο για τις πρακτικές ασκήσεις μέλος ΔΕΠ παρέχει συνεχή υποστήριξη και εποπτεία στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες, κυρίως παρέχοντας ανατροφοδότηση για τις διαδικασίες αξιολόγησης και κατά τον σχεδιασμό των παρεμβάσεων. Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες κατά την εβδομαδιαία συνάντηση (διάλεξη) με το υπεύθυνο για τις πρακτικές ασκήσεις μέλος ΔΕΠ έχουν την ευκαιρία να συζητήσουν για την διεξαγωγή των διδασκαλιών, να λύσουν απορίες οργανωτικής φύσεως και να βελτιώσουν τις εκπαιδευτικές ή θεραπευτικές παρεμβάσεις στην πράξη.
3. Η ΠΑ (παρουσία στις δομές, οι διαλέξεις που πραγματοποιούνται [39 ώρες/εξάμηνο] και η εκπόνηση εργασιών) αντιστοιχεί σε 20 ECTS, 500 ώρες, εκ των οποίων οι 300 ώρες πραγματοποιούνται με παρουσία στις δομές όπως ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία. Οι ώρες αυτές κατανέμονται ισάριθμα στα δύο εξαμηνιαία μαθήματα που σχετίζονται με την πρακτική άσκηση κατά το τελευταίο έτος μεταπτυχιακών σπουδών (Πρακτική Άσκηση Ι και ΙΙ).

Εκπόνηση Εργασιών Πρακτικής Άσκησης

Κατά την διάρκεια του κάθε εξαμήνου, στα πλαίσια της εβδομάδας διδασκαλίας, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες εκπονούν ωριαία σχέδια διδασκαλίας/εκπαιδευτικής ή θεραπευτικής παρέμβασης για κάθε μάθημα/αντικείμενο που πρόκειται να διδάξουν ξεχωριστά. Στα σχέδια διδασκαλίας/εκπαιδευτικής ή θεραπευτικής παρέμβασης αναφέρεται η μορφή αναπηρίας/ειδικής εκπαιδευτικής ανάγκης του/των μαθητή/ών, το μάθημα και η ενότητα ή το εκπαιδευτικό αντικείμενο στα οποία γίνεται η παρέμβαση, οι στόχοι της παρέμβασης, η περιγραφή της δραστηριότητας ή των δραστηριοτήτων που πρόκειται να λάβουν χώρα κατά την ωριαία διδασκαλία, τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα και η αξιολόγηση της παρέμβασης (βλ. Παράρτημα).

Κατά τις πρώτες 12 εβδομάδες οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες τηρούν ημερολόγιο πρακτικής άσκησης (βλ. Παράρτημα) για κάθε εβδομάδα παρακολούθησης στο οποίο αναγράφονται τα στοιχεία του φορέα που λαμβάνει χώρα η ΠΑ και περιγράφονται οι δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν εβδομαδιαία στον χώρο διεξαγωγής.

Το σύνολο των σχεδίων διδασκαλίας καθώς και το ημερολόγιο πρακτικής άσκησης παραδίδονται με την λήξη της ΠΑ στον/στην διδάσκοντα/ουσα του μαθήματος πριν την εξεταστική περίοδο.

Στα πλαίσια των μαθημάτων «Πρακτική Άσκηση Ι» και «Πρακτική Άσκηση ΙΙ» προβλέπεται και η εκπόνηση βιβλιογραφικών εργασιών μικρής έκτασης (προσθετικών) με θεματολογία που σχετίζεται με το αντικείμενο της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης όπως περιγράφεται στα περιγράμματα των αντίστοιχων μαθημάτων.

Υποχρεώσεις των φοιτητών

ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: Η Πρακτική Άσκηση οφείλει να είναι διακριτή και να μην ταυτίζεται με την εργασία του/της μεταπτυχιακού/ης φοιτητή/φοιτήτριας, ακόμα κι αν η εργασία αυτή σχετίζεται με την ειδική αγωγή και εκπαίδευση. Δηλαδή, δεν μπορεί να ταυτίζεται ο ρόλος του ειδικού παιδαγωγού/εκπαιδευτικού με αυτόν του/της φοιτητή/φοιτήτριας του ΠΜΣ Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση στο πλαίσιο του οποίου πραγματοποιεί την Πρακτική του/της Άσκηση.

Το πλαίσιο το οποίο υποδέχεται τον/την μεταπτυχιακό φοιτητή/φοιτήτρια ακολουθεί συγκεκριμένο πρόγραμμα το οποίο οφείλει κάθε φοιτητής/φοιτήτρια που φιλοξενείται σε αυτό να σέβεται και να τηρεί. Συγκεκριμένα οι υποχρεώσεις κάθε μεταπτυχιακός/η φοιτητή/φοιτήτριας κατά τη διάρκεια της ΠΑ έχουν ως εξής:

- Ενεργή συμμετοχή στις εβδομαδιαίες εκπαιδευτικές δραστηριότητες.
- Ο/Η φοιτητής/τρια αποτελεί ενεργό μέλος του πλαισίου που τον/την υποδέχεται και προσαρμόζεται σε κάθε υποχρέωση που προκύπτει από αυτό. Η τήρηση του ωραρίου είναι βασική υποχρέωση, καθώς, επίσης, και κάθε συμπεριφορά που συνάδει προς την ιδιότητα του ειδικού παιδαγωγού, ειδικού

εκπαιδευτικού προσωπικού και του προσωπικού του πλαισίου εν γένει.

- Ο/Η κάθε φοιτητής/τρια κατά την προσέλευση και αποχώρησή του/της από το πλαίσιο της ΠΑ παρουσιάζεται στον/στην διευθυντή/διευθύντρια ή προϊστάμενο/προϊσταμένη της μονάδας και τον/την ενημερώνει σχετικά. Εναλλακτικά, μπορεί να παρουσιαστεί στον/στην επαγγελματία που έχει οριστεί εντός του πλαισίου ως υπεύθυνος για την ΠΑ.
- Τηρείται έντυπο παρουσιολόγιο, για την καταγραφή των παρουσιών και απουσιών των φοιτητών. Υπεύθυνος για την τήρηση του παρουσιολογίου αυτού είναι ο/η υπεύθυνος/υπεύθυνη που ορίζει η δομή για το έργο αυτό.
- Στο τέλος της ΠΑ, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια καταθέτει στο υπεύθυνο για την ΠΑ μέλος ΔΕΠ το παρουσιολόγιο, υπογεγραμμένο από τον/την υπεύθυνο/η επαγγελματία της δομής, το ημερολόγιο πρακτικής άσκησης υπογεγραμμένο από τον/την υπεύθυνο/η επαγγελματία της δομής καθώς και τα ωριαία σχέδια διδασκαλίας, υπογεγραμμένα από τον/την υπεύθυνο/η επαγγελματία της δομής.
- Ο/Η φοιτητής/τρια παραμένει στο ίδιο πλαίσιο σε όλη διάρκεια της ΠΑ και συνεργάζεται με τον/την εκπαιδευτικό ειδικής αγωγής ή/και το μέλος ΕΕΠ.
- Ο/Η φοιτητής/τρια μαθητεύει δίπλα στον/στην εκπαιδευτικό ειδικής αγωγής ή/και το μέλος ΕΕΠ και βοηθά στις δράσεις που λαμβάνουν χώρα καθημερινά.
- Ο/Η φοιτητής/τρια φροντίζει να καλλιεργεί σχέσεις εμπιστοσύνης με τους/τις επαγγελματίες ανά πλαίσιο και τους/τις μαθητές/τριες.
- Ο/Η φοιτητής/τρια συνεργάζεται στενά με το μέλος ΔΕΠ που του/της έχει ορισθεί είτε δια ζώσης είτε ηλεκτρονικά στις ορισμένες ημέρες και ώρες επικοινωνίας, καθώς και στις εβδομαδιαίες διαλέξεις. Η παρουσία των φοιτητών/φοιτητριών στις διαλέξεις είναι **υποχρεωτική**.
- Ο/Η φοιτητής/τρια αναλαμβάνει κατά την τελευταία εβδομάδα της ΠΑ διδακτικό/εκπαιδευτικό έργο. Αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου την οργάνωση και την διδασκαλία/παρέμβαση όλων των μαθησιακών αντικειμένων που έχει αναλάβει ο/η εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής ή το μέλος ΕΕΠ ή ο/η υπεύθυνος/η επαγγελματίας της δομής στην οποία διεξάγεται η ΠΑ. Ο/Η εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής ή το μέλος ΕΕΠ ή ο/η υπεύθυνος/η επαγγελματίας της δομής παρίσταται καθ' όλη την διάρκεια διεξαγωγής της εκπαιδευτικής διαδικασίας/παρέμβασης ώστε να υπάρχει η δυνατότητα συζήτησης και ανταλλαγής απόψεων και προβληματισμών σχετικά με την διαδικασία. Στην διάρκεια της εβδομάδας της ΠΑ που τελείται διδακτικό/εκπαιδευτικό έργο παρίσταται και το εποπτεύον μέλος ΔΕΠ που έχει ορισθεί γι' αυτήν την διαδικασία.

Αξιολόγηση της Πρακτικής Άσκησης

Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών στα διδακτικά αντικείμενα Πρακτική Άσκηση Ι και Πρακτική Άσκηση ΙΙ συνεκτιμά τα παρακάτω κριτήρια:

- 1) Την υποχρεωτική παρακολούθηση των εβδομαδιαίων διαλέξεων. Για να θεωρείται επιτυχής η ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια χρειάζεται να έχει παρακολουθήσει το 80% των προβλεπόμενων ωρών.
- 2) Την αδιάλειπτη και συνεπή παρουσία στη δομή της ΠΑ που έχουν τοποθετηθεί. Αυτό αξιολογείται από το υπεύθυνο μέλος ΔΕΠ (εποπτεύων/ουσα) σε συνεργασία με τον/την υπεύθυνο/η της δομής.
- 3) Την αξιολόγηση του υπεύθυνου επαγγελματία για την ΠΑ στο πλαίσιο για τον/την μεταπτυχιακό φοιτητή/φοιτήτρια. Συγκεκριμένα, ο υπεύθυνος επαγγελματίας ανά δομή, στο τέλος της ΠΑ, συμπληρώνει το πρωτόκολλο αξιολόγησης της συμπεριφοράς και της στάσης γενικότερα του/της φοιτητή/φοιτήτριας (π.χ., επιστημονική επάρκεια, ικανότητα διαχείρισης σχέσεων, προθυμία, ενδιαφέρον, ικανότητες και αποτελεσματικότητα για την εκπαιδευτική, κοινωνική και ψυχολογική στήριξη των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.).
- 4) Το ημερολόγιο πρακτικής άσκησης και τα σχέδια διδασκαλίας/παρέμβασης και τον αναστοχασμό των φοιτητών/τριών επ' αυτών.
- 5) Την αξιολόγηση της τελικής γραπτής ή προφορικής εξέτασης. Για την αξιολόγηση της τελικής εξέτασης των γνωστικών αντικειμένων "Πρακτική Άσκηση Ι" και "Πρακτική Άσκηση ΙΙ" ισχύει η δεκάβαθμη κλίμακα όπως και στα υπόλοιπα μαθήματα του pmsπρογράμματος. Προβιβάσιμος βαθμός είναι το έξι (6) και οι μεγαλύτεροί του.

Κριτήρια Επιτυχούς Ολοκλήρωσης της Πρακτικής Άσκησης & Κατοχύρωση Επιμέρους Στοιχείων

Ο/Η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια θεωρείται ότι έχει επιτυχώς ολοκληρώσει τα μαθήματα Πρακτική Άσκηση Ι και Πρακτική Άσκηση ΙΙ, όταν σωρευτικά έχει επιτύχει τα εξής:

1. Έχει τις απαιτούμενες παρουσίες στη δομή ΕΑΕ της επιλογής του και θετική αξιολόγηση του εποπτεύοντος μέλους ΔΕΠ.
2. Έχει λάβει θετική αξιολόγηση (μέσος όρος των επιμέρους δραστηριοτήτων) στις υποχρεωτικές δραστηριότητες του κάθε μαθήματος.
3. Έχει λάβει προβιβάσιμο βαθμό στην τελική γραπτή εξέταση.

α) Προϋπόθεση για την συμμετοχή στις τελικές εξετάσεις είναι να έχει ολοκληρωθεί η ΠΑ στις δομές ΕΑΕ και ο/η φοιτητής/τρια και να έχει διεκπεραιώσει τις υποχρεωτικές δραστηριότητες.

β) Στην περίπτωση που στην τελική εξέταση δεν λάβει προβιβάσιμο βαθμό (≥ 6) εξετάζεται εκ νέου σε συγκεκριμένη ημερομηνία που ανακοινώνεται στα πλαίσια της επαναληπτικής εξεταστικής περιόδου χωρίς να χρειάζεται να επαναλάβει τις παρουσίες στις δομές ΕΑΕ και τις υποχρεωτικές δραστηριότητες εκ νέου.

Οι παρουσίες στις δομές ΕΑΕ καθώς και η επιτυχής διεκπεραίωση των υποχρεωτικών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων κατοχυρώνονται αυτοτελώς και σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια αποτύχει στην τελική εξέταση (κατά την επαναληπτική εξεταστική περίοδο) ή δεν συμπληρώσει τις απαιτούμενες παρουσίες στις δομές, **επαναλαμβάνει το μάθημα Πρακτική Άσκηση Ι και Πρακτική Άσκηση ΙΙ στο σύνολό του** αντίστοιχα.

Παράρτημα

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΠΜΣ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

Επώνυμο:..... Όνομα:.....

Αριθ. Μητρώου:..... Εξάμηνο σπουδών:.....

Φορέας Πρακτικής Άσκησης: .....

Στέλεχος / Επόπτης/τρια Φορέα:.....

Μέλος ΔΕΠ/Επόπτης/τρια:.....

ΕΒΔΟΜΑΔΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ¹	ΩΡΕΣ ²	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗΣ ³	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ⁴	ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗΣ ⁵
1 ^η					
2 ^η					
3 ^η					

4 ^η					
5 ^η					
6 ^η					
7 ^η					
8 ^η					
9 ^η					
10 ^η					
11 ^η					
12 ^η					

**Υπογραφή
Μεταπτυχιακού/ής
φοιτητής/τριας**

**Υπογραφή Επόπτη Φορέα
Υποδοχής**
(για το σύνολο των
παραπάνω)

**Υπογραφή Μέλους ΔΕΠ/
Ακαδημαϊκός Επόπτης –
τρια**

.....

.....

.....

(υπογραφή και σφραγίδα)

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΠΜΣ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ/ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Μορφή αναπηρίας/ειδικής εκπαιδευτικής ανάγκης:

.....

Μάθημα/Εκπαιδευτική παρέμβαση:

.....

Διδακτική ενότητα:

.....

Ημερομηνία:...../...../202....

Στόχοι μαθήματος/εκπαιδευτικής παρέμβασης:

Περιγραφή δραστηριότητας/δραστηριοτήτων:

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα/ αποτελέσματα εκπαιδευτικής παρέμβασης:

Αξιολόγηση:

**Υπογραφή Μεταπτυχιακού/ής
Φοιτητή/τριας**

.....

**Υπογραφή Επόπτη Φορέα-
Δομής Υποδοχής**

.....

(υπογραφή, σφραγίδα)

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Σχολή Επιστημών της Αγωγής
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

**ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ
2022-2023**

Περιεχόμενα

Γενικά.....	27
Σπουδές στο εξωτερικό με το Erasmus+	27
Πρακτική άσκηση (placement) στο εξωτερικό με το Erasmus+.....	28
Επιλογή και κατάταξη των υποψηφίων φοιτητών/τριών του ΠΜΣ για υποτροφία Erasmus+.....	29

Γενικά

Το Erasmus+ αποτελεί ένα πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) το οποίο στοχεύει στην εκπαίδευση και την κατάρτιση των φοιτητών και φοιτητριών, καθώς και στην ενίσχυση των δεξιοτήτων και της μελλοντικής απασχολησιμότητάς τους. Το πρόγραμμα αυτό συνδυάζει όλα τα σχετικά προγράμματα της ΕΕ, για παράδειγμα το ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης (Lifelong Learning Programme, LLP), το πρόγραμμα «Νεολαία σε Δράση» και προγράμματα διεθνούς συνεργασίας. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν οι 27 χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και συνδεδεμένες χώρες π.χ. Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία και Τουρκία. Περισσότερες πληροφορίες για το Πρόγραμμα Erasmus+ είναι διαθέσιμες στο σύνδεσμο της Διεύθυνσης Διεθνών και Δημοσίων Σχέσεων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, στο σύνδεσμο (<https://piro.uoi.gr/erasmus/37/erasmus>).

Στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ παρέχεται επιχορήγηση υπό μορφή μηνιαίας υποτροφίας το ύψος της οποίας εξαρτάται από τη χώρα υποδοχής. Ο ελάχιστος και ο μέγιστος επιδοτούμενος χρόνος για σπουδές είναι από 3 έως 6 ημερολογιακοί μήνες ενώ για την πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης από 2 έως 4 ημερολογιακοί μήνες.

Σπουδές στο εξωτερικό με το Erasmus+

Στο πλαίσιο του Erasmus+ οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες μπορούν να ολοκληρώσουν ένα μέρος των σπουδών τους σε μια άλλη Ευρωπαϊκή χώρα (3-12 μήνες, ανάλογα με τον κύκλο σπουδών τους). Είναι δυνατή η μετακίνηση των φοιτητών και στους 3 κύκλους σπουδών ξεχωριστά και επαναλαμβανόμενα. Με τη συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα αυτό οι φοιτητές αποκτούν ιδιαίτερα χρήσιμες εμπειρίες σε ένα διαφορετικό εκπαιδευτικό, ερευνητικό, εργασιακό και κοινωνικό περιβάλλον, αποκτούν διαπολιτισμικές γνώσεις, ενώ κατά τεκμήριο βελτιώνουν και τις γνώσεις τους τόσο στη γλώσσα της χώρας υποδοχής όσο και στην αγγλική.

Το ΠΜΣ έχει θεσπίσει προϋποθέσεις συμμετοχής και κριτήρια επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών στο Πρόγραμμα Erasmus+ τα οποία περιγράφονται στην συνέχεια. Τα κριτήρια αυτά στοχεύουν στην εξασφάλιση της καλύτερης δυνατής ακαδημαϊκής επίδοσης και γνώσης της γλώσσας διδασκαλίας στο ΑΕΙ υποδοχής (αγγλικής ή άλλης ξένης γλώσσας) των συμμετεχόντων στο Πρόγραμμα, καθώς και στην αντικειμενική τους ταξινόμηση στα πλαίσια της διαδικασίας επιλογής τους που ακολουθείται σε κάθε κύκλο του Προγράμματος.

Η πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων γίνεται από το γραφείο Erasmus (Τμήμα Διεθνών Σχέσεων) του Πανεπιστημίου συνήθως κατά την έναρξη του εαρινού εξαμήνου και αναρτάται στη ιστοσελίδα του ΠΜΣ. Λεπτομερής περιγραφή της διαδικασίας υποβολής αίτησης συμμετοχής στο πρόγραμμα Erasmus+ παρέχονται στην ιστοσελίδα του Τμήματος Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (<https://piro.uoi.gr/erasmus/37/erasmus>).

Η διαδικασία επιλογής των συμμετεχόντων στο Πρόγραμμα γίνεται βάσει θεσπισμένης διαδικασίας από την επιτροπή του ΠΜΣ και τα αποτελέσματα της διαδικασίας επιλογής, η οποία συνήθως ολοκληρώνεται τον Ιούνιο, αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ.

Συντονιστής του Προγράμματος Erasmus+ για το ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης είναι ο Καθ. Σπυρίδων-Γεώργιος Σούλης. Για περισσότερες πληροφορίες και διευκρινήσεις σχετικά με το Erasmus+, οι ενδιαφερόμενοι/ες μπορούν να αποστέλλουν μήνυμα στην ηλεκτρονική διεύθυνση: ssoulis@uoi.gr. Οι μεταπτυχιακές/οί φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να ενημερώνονται σε συνεχή βάση για το Πρόγραμμα σε ημέρες και ώρες που είναι ανακοινωμένες από τον υπεύθυνο Erasmus+ του ΠΜΣ, καθώς και κατόπιν συνάντησης που ορίζεται μέσω αποστολής ηλεκτρονικού μηνύματος στην προηγούμενη ηλεκτρονική διεύθυνση.

Πρακτική Άσκηση (placement) στο εξωτερικό με το Erasmus+

Το πρόγραμμα Erasmus+ δίνει την ευκαιρία σε μεταπτυχιακούς φοιτητές να πραγματοποιήσουν πρακτική άσκηση (placement) (2-12 μήνες, ανάλογα με τον κύκλο σπουδών τους) σε Σχολεία, Ερευνητικά Κέντρα, Εργαστήρια, Μουσεία, Φορείς και άλλους οργανισμούς σε χώρες του εξωτερικού. Στο πλαίσιο του Erasmus+ οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες μπορούν να εκπαιδευτούν στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης .

Σε αντίθεση με τις σπουδές στο εξωτερικό με το Erasmus+, για την Πρακτική άσκηση δεν απαιτείται η σύναψη διμερούς συμφωνίας μεταξύ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και του Φορέα Υποδοχής.

Η εύρεση του Φορέα Υποδοχής στο εξωτερικό γίνεται από τους/τις ενδιαφερόμενους/ες μεταπτυχιακούς/ες φοιτητές/τριες, είτε με δική τους πρωτοβουλία και αναζήτηση είτε (συνιστάται) με την οικειοθελή βοήθεια/συμβουλή του μέλους ΔΕΠ του ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» που σχετίζεται με το αντικείμενο της Πρακτικής Άσκησης.

Η πρόσκληση για αιτήσεις γίνεται κατά το εαρινό εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους και αφορά στο ακαδημαϊκό έτος που ακολουθεί. Η Πρακτική άσκηση μπορεί να ξεκινήσει από την αρχή του επόμενου ακαδημαϊκού έτους (συνήθως Σεπτέμβριο) και να διαρκέσει από 2 έως 4 μήνες.

Οι αιτήσεις αξιολογούνται και κατατάσσονται σε σειρά και η επιλογή γίνεται με βάση τον αριθμό των θέσεων που δίνονται στο Τμήμα. Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων χορηγεί υποτροφία, το 80% της οποίας δίνεται πριν την αναχώρηση των φοιτητών/φοιτητριών. Το υπόλοιπο 20% δίνεται μετά την επιστροφή, με προϋπόθεση την επιτυχή ολοκλήρωση της Πρακτικής Άσκησης, η οποία τεκμηριώνεται βάσει αναφοράς από τον επιβλέποντα της Πρακτικής Άσκησης στο εξωτερικό. Το Τμήμα αναγνωρίζει την επιτυχή ολοκλήρωση της Πρακτικής Άσκησης Erasmus+ και αποδίδει 3 ECTS (τα οποία δεν προσμετρώνται στο βαθμό του πτυχίου) ενώ η Πρακτική Άσκηση αναγράφεται και στο Παράρτημα Διπλώματος που χορηγεί το Τμήμα.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη υλοποίηση Πρακτικής Άσκησης με το Erasmus+ μπορείτε να βρείτε στο η [\(https://set.ptde.uoi.gr/\)](https://set.ptde.uoi.gr/)

Επιλογή και κατάταξη των υποψηφίων φοιτητών/τριών του ΠΜΣ για υποτροφία Erasmus+

Η επιλογή των φοιτητών για μετακίνησή τους στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus+ γίνεται με βάση τα παρακάτω κριτήρια, τα οποία έχουν θεσπισθεί ως ελάχιστη προϋπόθεση επιτυχούς παρακολούθησης του προγράμματος σπουδών στο φορέα υποδοχής. Για τους/τις υποψήφιους/ες μεταπτυχιακούς/ες φοιτητές/τριες συνεκτιμώνται τα:

- επιτυχής ολοκλήρωση του 80% των μεταπτυχιακών μαθημάτων του Α' εξαμήνου σπουδών
- ο βαθμός (μέσος όρος) μαθημάτων που έχουν κατοχυρώσει.
- η αποδεδειγμένη γνώση της γλώσσας του Ιδρύματος υποδοχής ή της γλώσσας διδασκαλίας σε αυτό, στο επίπεδο εκείνο που αναγράφεται στη συμφωνία με το συγκεκριμένο ίδρυμα.
- το Βιογραφικό του/της υποψηφίου/ας (δημοσιεύσεις, διακρίσεις, βραβεία, υποτροφίες, κ.λ.π.).
- για τους φοιτητές που εκπονούν ΜΔΕ η θετική έγκριση του επιβλέποντος σε περίπτωση που έχει οριστεί και σε περίπτωση που δεν έχει οριστεί της αρμόδιας ΣΕΜΣ.

Η κατάταξη γίνεται με βάση το Μέσο Όρο βαθμολογίας του 85% των μαθημάτων της ΜΔΕ με την υψηλότερη επίδοση, τη στιγμή της υποβολής της αίτησης, με βάση το συνημμένο, στην αίτηση, αντίγραφο της Αναλυτικής Βαθμολογίας.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες καταλαμβάνουν 20% για σπουδές στο εξωτερικό και 20% για την πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης του συνολικού αριθμού των διατιθέμενων θέσεων στο πρόγραμμα Erasmus+.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Σχολή Επιστημών της Αγωγής
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ιωάννινα 2022

Περιεχόμενα

Γενικά.....	33
Διαδικασία εκπόνησης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.....	33
Αξιολόγηση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	33
Προδιαγραφές ποιότητας.....	34
Οδηγίες για τη συγγραφή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.....	35
Τρόποι διασφάλισης από την ακαδημαϊκή μονάδα της διαφάνειας στη διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	37
Ερευνητικά αντικείμενα που αξιοποιούνται κατά τη συγγραφή	37

Γενικά

Η εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (ΜΔΕ) αποτελεί κεντρικό μέρος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» του ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και συνιστά απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχή ολοκλήρωση του ΠΜΣ και την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Σπουδών.

Η ΜΔΕ είναι **υποχρεωτική** και ισοδυναμεί με ένα εξαμηνιαίο μάθημα των είκοσι (20) Ευρωπαϊκών Πιστωτικών Μονάδων (ECTS).

Διαδικασία εκπόνησης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (ΜΔΕ)

Στην αρχή του Δ' εξαμήνου οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/ριες του ΠΜΣ εκπονούν Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ΜΔΕ) σχετική με το επιστημονικό πεδίο της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες σε συμφωνία με τον/την επιβλέποντα/ουσα - διδάσκοντα/ουσα υποβάλλουν σχετική αίτηση (βλ. https://www.uoi.gr/wp-content/uploads/2020/01/ma3_aitisi-ekponisis-diplomatikis-ergasias-pms-f.pdf) στη Γραμματεία του Τμήματος στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της ΜΔΕ που εμπίπτει στο πεδίο της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης.

Η ΜΔΕ επιβλέπεται από ένα μέλος του διδακτικού προσωπικού του ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» του Π.Τ.Δ.Ε του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Αξιολόγηση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία παραδίδεται στον/ην επιβλέποντα/ούσα μέχρι τις 31 Μαΐου του ακαδημαϊκού έτους. Εργασίες που περατώνονται κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου, παραδίδονται το αργότερο ως τις 15 Σεπτεμβρίου.

Η ΜΔΕ υποστηρίζεται δημόσια ενώπιον Τριμελούς Επιτροπής Αξιολόγησης, αποτελούμενης από το επιβλέπον μέλος και από άλλα δύο (2) μέλη ΔΕΠ ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ' κάτοχων διδακτορικού διπλώματος του οικείου ή άλλου πανεπιστημιακού ιδρύματος με όμοια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το αντικείμενο του ΠΜΣ, μετά την σύμφωνη γνώμη της Συνέλευσης του Τμήματος και κατόπιν πρότασης του/της επιβλέποντος/ουσας, σε τόπο και προκαθορισμένη ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τον/την επιβλέποντα/ουσα. Η ανακοίνωση για την δημόσια υποστήριξη της ΜΔΕ αναρτάται στο δικτυακό τόπο του ΠΜΣ με ευθύνη του/της επιβλέποντα/ουσας τουλάχιστον 6 ημέρες πριν από την ημερομηνία της δημόσιας υποστήριξης. Η καταχώριση της βαθμολογίας γίνεται μετά την ολοκλήρωση της δημόσιας υποστήριξης της διπλωματικής εργασίας κατόπιν συνεδρίασης της Τριμελούς Επιτροπής Αξιολόγησης σε ειδικό έντυπο και συντάσσεται σχετικό πρακτικό (βλ. https://www.uoi.gr/wp-content/uploads/2020/01/me2_praktiko-exetasis-diplomatikis-ergasias-pms-f.pdf) το οποίο αποστέλλεται στην Γραμματεία του Τμήματος.

Ο/Η μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια έχει περιθώριο 15 ημερών μετά τη δημόσια υποστήριξη να προβεί στις απαραίτητες διορθώσεις και συμπληρώσεις στο κείμενο της εργασίας του.

Σε περίπτωση που δεν τηρηθεί η προθεσμία η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία θεωρείται ατελής και δεν απονέμεται ο τίτλος σπουδών.

Η ΜΔΕ ακολουθεί την αξιολογική κλίμακα των υπολοίπων μαθημάτων του ΠΜΣ και βαθμολογείται με 0 έως 10 άριστα (με βάση το 6).

Προκειμένου να διασφαλίζεται η ομοιόμορφη αξιολόγηση των ΜΔΕ στο ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση», ο τελικός βαθμός της Επιτροπής Αξιολόγησης συνιστάται να διαμορφώνεται στη βάση της αξιολόγησης του γραπτού υποβληθέντος κειμένου με συντελεστή βαρύτητας 80% και της προφορικής παρουσίασης με συντελεστή βαρύτητας 20%, καθώς και ο ακόλουθος οδηγός διαβάθμισης της βαθμολογίας. Σε περίπτωση που ο τελικός βαθμός αξιολόγησης της εργασίας είναι μη προβιβάσιμος, η Επιτροπή Αξιολόγησης οφείλει να τεκμηριώσει γραπτώς τους λόγους αποτυχίας της εργασίας.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΠΟΒΛΗΘΕΝΤΟΣ ΓΡΑΠΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

<50	50-55-60	65-70-75	80-85-90	95-100
<p>Η διπλωματική εργασία δεν πληροί τα κριτήρια του μεταπτυχιακού προγράμματος. Διαπιστώνονται ελλείψεις στη μεθοδολογία και τη δομή της. Χρειάζεται σημαντική βελτίωση προκειμένου να γίνει δεκτή. Υπάρχουν σημαντικά γραμματικά και συντακτικά λάθη.</p>	<p>Η διπλωματική εργασία πληροί τα κριτήρια του μεταπτυχιακού προγράμματος. Η μεθοδολογία και δομή της είναι επαρκείς. Η διπλωματική εργασία είναι ολοκληρωμένη αλλά δεν χαρακτηρίζεται από πρωτότυπη συνεισφορά στη γνώση. Η μεθοδολογία της και η δομή της είναι στοιχειώδεις. Το κείμενο πληροί εν μέρει τα ακαδημαϊκά πρότυπα και κανόνες. Υπάρχουν μερικά γραμματικά και συντακτικά λάθη.</p>	<p>Η διπλωματική εργασία πληροί τα κριτήρια του μεταπτυχιακού προγράμματος. Η μεθοδολογία της και η δομή της είναι ολοκληρωμένη. Η διπλωματική εργασία είναι ολοκληρωμένη και χαρακτηρίζεται σε έναν βαθμό από πρωτότυπη συνεισφορά στη γνώση. Η μεθοδολογία της είναι επαρκής. Το κείμενο πληροί τα ακαδημαϊκά πρότυπα και κανόνες. Δεν υπάρχουν γραμματικά και συντακτικά λάθη.</p>	<p>Η διπλωματική εργασία πληροί τα κριτήρια του μεταπτυχιακού προγράμματος και είναι επιστημονικά άρτια. Η διπλωματική εργασία χαρακτηρίζεται από πρωτότυπη συνεισφορά στη γνώση. Η μεθοδολογία της είναι επαρκής. Το κείμενο πληροί τα ακαδημαϊκά πρότυπα και κανόνες. Δεν υπάρχουν γραμματικά και συντακτικά λάθη.</p>	<p>Η διπλωματική εργασία πληροί τα κριτήρια του μεταπτυχιακού προγράμματος και είναι άριστη. Η διπλωματική εργασία χαρακτηρίζεται από πρωτότυπη και σημαντική συνεισφορά στη γνώση. Η μεθοδολογία της είναι άριστα εφαρμοσμένη. Το κείμενο πληροί τα ακαδημαϊκά πρότυπα και κανόνες. Το κείμενο είναι άριστο.</p>

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

0-10-20	30-40-50	60-70-80	90-100
<p>Η παρουσίαση δεν ήταν κατανοητή και επαρκής. Ο/Η φοιτητής/τρια δεν ήταν καλά προετοιμασμένος/η. Ο/Η φοιτητής/τρια δεν έκανε καλή διαχείριση του χρόνου που είχε στη διάθεσή του/ης. Οι διαφάνειες δεν ήταν ευανάγνωστες και είχαν πολλά λάθη. Ο/Η φοιτητής/τρια δεν μπόρεσε να αντεπεξέλθει επαρκώς στις ερωτήσεις που διατυπώθηκαν μετά το τέλος της παρουσίασης.</p>	<p>Η παρουσίαση ήταν επαρκής. Ο/Η φοιτητής/τρια δεν ήταν καλά προετοιμασμένος/η. Ο/Η φοιτητής/τρια έκανε καλή διαχείριση του χρόνου που είχε στη διάθεσή του/ης. Ο/Η φοιτητής/τρια μπόρεσε να αντεπεξέλθει επαρκώς στις ερωτήσεις που διατυπώθηκαν μετά το τέλος της παρουσίασης</p>	<p>Η παρουσίαση ήταν επαρκής. Ο/Η φοιτητής/τρια ήταν πολύ καλά προετοιμασμένος/η. Οι διαφάνειες ήταν βασισμένες στη διπλωματική εργασία. Ο/Η φοιτητής/τρια σεβάστηκε το χρόνο που δόθηκε. Ο/Η φοιτητής/τρια μπόρεσε να αντεπεξέλθει στις ερωτήσεις που διατυπώθηκαν μετά το τέλος της παρουσίασης.</p>	<p>Η παρουσίαση ήταν άριστη. Ο/Η φοιτητής/τρια ήταν εξαιρετικά προετοιμασμένος/η. Οι διαφάνειες ήταν βασισμένες στη διπλωματική εργασία. Ο/Η φοιτητής/τρια σεβάστηκε πλήρως το χρόνο που δόθηκε. Ο/Η φοιτητής/τρια μπόρεσε να αντεπεξέλθει πλήρως στις ερωτήσεις που διατυπώθηκαν μετά το τέλος της παρουσίασης.</p>

Προδιαγραφές ποιότητας

Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία αποτελεί μία αυτοτελή εκπαιδευτική διαδικασία, η οποία αποβλέπει στη σύνθεση και αξιοποίηση των αποκτηθεισών εξειδικευμένων γνώσεων στο πλαίσιο του ΠΜΣ, ή/και στη διερεύνηση της εφαρμογής τους στην πράξη. Συνεπώς, δύναται, είτε μέσω της διεξαγωγής μιας πρωτότυπης έρευνας είτε διαμέσου της κριτικής και του επιστημονικού ελέγχου ιδεών και θεωριών, να έχει εμπειρική ή/και θεωρητική διάσταση, ανάλογα με τα ιδιαίτερα ερευνητικά, επιστημονικά ενδιαφέροντα του/της κάθε μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας. Από αυτή την άποψη, η διαδικασία εκπόνησης μιας διπλωματικής εργασίας περιλαμβάνει:

1. την επιλογή και τον προσδιορισμό ενός θέματος μέσα από την εστίαση σε ένα συγκεκριμένο πρόβλημα ή ερώτημα μιας επιστημονικής περιοχής,
2. τη διατύπωση στόχων, υποθέσεων εργασίας και επιδιώξεων οι οποίοι σχετίζονται μεταξύ τους,
3. το σχεδιασμό ενός λογικού και εφικτού ερευνητικού σχεδίου,
4. τη μελέτη και επισκόπηση της ήδη υπάρχουσας επιστημονικής βιβλιογραφίας σε σχέση με το υπό ανάλυση αντικείμενο, συμπεριλαμβανομένης και της κριτικής θεώρησης ήδη δημοσιευμένων εργασιών,
5. τον εντοπισμό των γενικότερων ερευνητικών ερωτήσεων και τη διαμόρφωση ειδικότερων ερευνητικών ερωτήσεων σε εστιασμένες ερευνητικές περιοχές,
6. για τη ΜΔΕ που είναι επικεντρωμένη σε μια εμπειρική διερεύνηση ενός συγκεκριμένου ζητήματος, την επιλογή και τον σχεδιασμό της καταλληλότερης μεθόδου έρευνας και των κατάλληλων εργαλείων για τη συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων,

7. στην περίπτωση μιας ΜΔΕ με θεωρητικό προσανατολισμό, τη διατύπωση ενός συγκροτημένου και λογικού επιχειρήματος που προωθεί, διαφωτίζει και επανατοποθετεί τα θεωρητικά ερωτήματα τα οποία αποτελούν την αφετηρία της, συνεισφέροντας με αυτόν τον τρόπο στη σχετική βιβλιογραφία ή αποτελώντας το έναυσμα μιας μελλοντικής πιθανής εμπειρικής έρευνας,

8. την παρουσίαση των αποτελεσμάτων

9. τη συζήτηση, ερμηνεία των αποτελεσμάτων και διαμόρφωση υποδείξεων για περαιτέρω έρευνα.

Κατά τη συγγραφή της ΜΔΕ απαιτείται η χρήση κατάλληλης ακαδημαϊκής γλώσσας.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες υποχρεούνται να εφαρμόζουν ορθές ακαδημαϊκές πρακτικές στο επιστημονικό τους έργο. Πρακτικές πλαγιαρισμού συνιστούν σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα και εφόσον τεκμηριωθούν επιτρέπουν στη Συνέλευση Τμήματος, με βάση τον Εσωτερικό Κανονισμό του ΠΜΣ τη διαγραφή του φοιτητή.

Οδηγίες για τη συγγραφή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία είναι επιστημονικό κείμενο. Συνιστά μια αυτοτελή επιστημονική και συστηματική προσέγγιση και ανάλυση ενός ζητήματος, στηρίζεται στην υπάρχουσα βιβλιογραφία και αξιοποιεί τις γνώσεις και δεξιότητες που αποκτηθήκαν κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών.

1. Έκταση και διάρθρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας

Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία ενδείκνυται να έχει έκταση 15.000-20.000 λέξεων συμπεριλαμβανομένης της βιβλιογραφίας και να διαρθρώνεται σε κεφάλαια-ενότητες, όπου περιλαμβάνονται περιγραφή του θέματος, ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας, μεθοδολογία, καταγραφή των αποτελεσμάτων, συμπεράσματα, βιβλιογραφία. Επίσης, μπορεί και διαθέτει Παράρτημα στο οποίο θα συμπεριλαμβάνονται τυχόν επεξηγηματικά στοιχεία, πίνακες στατιστικών αναλύσεων, φωτογραφίες πειραματικής παρέμβασης, κλπ. Η ΜΔΕ συνοδεύεται από μια σύντομη περίληψη 300 λέξεων στην Ελληνική και στην Αγγλική γλώσσα, όπου περιγράφονται με σαφήνεια οι στόχοι και το περιεχόμενο της εργασίας.

Στο τέλος της ΜΔΕ πρέπει να αναγράφεται το ακόλουθο κείμενο: «Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1599/1986 η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας και δεν προσβάλλει κάθε μορφής δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, προσωπικότητας και προσωπικών δεδομένων τρίτων, δεν περιέχει έργα/εισφορές τρίτων για τα οποία απαιτείται άδεια των δημιουργών/ δικαιούχων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον και πληρούν τους κανόνες της επιστημονικής παράθεσης.»

2. Γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας

Η ΜΔΕ συγγράφεται στην ελληνική γλώσσα. Σε περιπτώσεις που δικαιολογούν την αναγκαιότητα της συγγραφής της σε άλλη γλώσσα με τεκμηριωμένη εισήγηση του επιβλέποντος, αποφασίζει σχετικά η Συνέλευση Τμήματος.

3. Περιεχόμενα της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας

Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία θα πρέπει να περιλαμβάνει κατά σειρά τα ακόλουθα:

- Σελίδα τίτλου
- Περίληψη στα ελληνικά και στα αγγλικά (έκτασης 250 – 300 λέξεων)
- Πίνακα περιεχομένων, Κατάλογο πινάκων και σχημάτων
- Εισαγωγή
- Κυρίως μέρος εργασίας
- Συμπεράσματα
- Βιβλιογραφία
- Παραρτήματα

Ειδικότερα, στην εισαγωγή περιγράφεται η γενική φύση του θέματος και οι λόγοι που οδήγησαν στην εκπόνηση της εργασίας, και καταγράφεται συνοπτικά η διάρθρωση των κεφαλαίων που ακολουθούν. Στο κυρίως μέρος της εργασίας, το οποίο επιμερίζεται σε κεφάλαια, επιχειρείται η θεωρητική ή/και εμπειρική επεξεργασία του θέματος.

Στην περίπτωση εμπειρικής εργασίας, περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- Βιβλιογραφική επισκόπηση
- Μέθοδος
- Δείγμα
- Ερευνητικά εργαλεία
- Αποτελέσματα
- Συζήτηση/σχολιασμός και ερμηνείας των ερευνητικών αποτελεσμάτων.

Στα συμπεράσματα χρήσιμο είναι, εκτός των άλλων, να παρουσιάζονται προτάσεις για περαιτέρω έρευνα πτυχών που αποτελούν συνέχεια του θέματος που ήδη μελετήθηκε.

4. Τεχνικές οδηγίες για την μορφοποίηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας

- Το μέγεθος των χαρακτήρων του κειμένου θα πρέπει να είναι 12 pt, η γραμματοσειρά Times New Roman ή Arial Greek και το διάστιχο 1.5.
- Οι παράγραφοι θα πρέπει να αρχίζουν με εσοχή 0.75 cm.
- Το κείμενο να είναι στοιχημένο πλήρως (αριστερή και δεξιά στοίχιση).
- Κάθε κεφάλαιο θα πρέπει να αρχίζει από νέα σελίδα. Οι τίτλοι των κεφαλαίων θα πρέπει να στοιχίζονται στο κέντρο του πλαισίου και να γράφονται με κεφάλαια έντονα γράμματα μεγέθους 14 pt.
- Οι τίτλοι των υποκεφαλαίων θα πρέπει να στοιχίζονται στο κέντρο του πλαισίου και να διαχωρίζονται με δύο κενές γραμμές από το κείμενο που προηγείται και μία από το κείμενο που έπεται.
- Οι τίτλοι τρίτης τάξης θα πρέπει να αρχίζουν από το αριστερό άκρο του πλαισίου, να διαχωρίζονται με μία κενή γραμμή από το κείμενο που προηγείται και με μία από το κείμενο που πεται και να υπογραμμίζονται.
- Οι πίνακες θα πρέπει να παρατίθενται όσο το δυνατόν πλησιέστερα προς την πρώτη αναφορά τους στο κείμενο και να διαχωρίζονται από αυτό με μία κενή γραμμή. Η αναφορά να ξεκινά με τη λέξη “Πίνακας” από το αριστερό άκρο του πλαισίου του πίνακα και να ακολουθείται από τον αριθμό και τον τίτλο τον πίνακα. Η αρίθμηση των πινάκων θα πρέπει να γίνεται κατά κεφάλαιο. Αν ένας πίνακας ξεπερνά σε μήκος τη μία σελίδα, οι τίτλοι των στηλών να επαναλαμβάνονται στην αρχή της επομένης σελίδας.
- Όλα τα σχήματα ή/και φωτογραφίες θα πρέπει να περιέχονται στο πλαίσιο των 16x24.7cm, να τοποθετούνται όσο το δυνατόν πλησιέστερα στην πρώτη αναφορά τους στο κείμενο και να διαχωρίζονται από αυτό με μία κενή γραμμή. Οι υπότιτλοι

τους θα πρέπει να στοιχίζονται πλήρως στο μέσο της σελίδας και να αρχίζουν με τη λέξη “Σχήμα” ή/και “Φωτογραφία” και τον αντίστοιχο αριθμό. Η αρίθμηση των σχημάτων /και των φωτογραφιών θα πρέπει να γίνεται κατά κεφάλαιο. Η σχεδίαση των σχημάτων, των διαγραμμάτων και των χαρτών προτείνεται να γίνεται με τη βοήθεια κατάλληλου λογισμικού.

- Οι ενδοκειμενικές αναφορές μέσα στο κείμενο όπως και η πλήρης βιβλιογραφική λίστα στο τέλος της εργασίας θα ακολουθούν το σύστημα το APA style.
- Η ΜΔΕ θα πρέπει να υποβάλλεται βιβλιοδετημένη, καθώς και σε ηλεκτρονική μορφή για το αρχείο του Ψηφιακού Αποθετηρίου του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Τρόποι διασφάλισης από την ακαδημαϊκή μονάδα της διαφάνειας στη διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Η Διαδικασία εκπόνησης της ΜΔΕ όπως και η Διαδικασία Αξιολόγησής της καθώς ο παρών κανονισμός είναι αναρτημένα στον ιστότοπο του ΠΜΣ, όπως και στον ιστότοπο του Τμήματος.

Ειδικότερα, κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια του ΠΜΣ Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση, στην αρχή του Δ Εξαμήνου, προτείνει -σε όποιον/α από το διδακτικό προσωπικό ο ίδιος/α ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια επιθυμεί- κάποιο θέμα σχετικό με την ειδική αγωγή και εκπαίδευση προκειμένου να το διερευνήσει.

Η ΜΔΕ υποστηρίζεται δημόσια ενώπιον Τριμελούς Επιτροπής Αξιολόγησης. Η ανακοίνωση για την δημόσια υποστήριξη της ΜΔΕ αναρτάται στο δικτυακό τόπο του ΠΜΣ με ευθύνη του/της επιβλέποντα/ουσας τουλάχιστον 6 ημέρες πριν από την ημερομηνία της δημόσιας υποστήριξης και περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο του μεταπτυχιακού/ης φοιτητή/τριας που την εκπόνησε, τον τίτλο της εργασίας, τον τόπο παρουσίασης, την ημερομηνία και την ώρα.

Ερευνητικά αντικείμενα που αξιοποιούνται κατά τη συγγραφή

Στο ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» περιλαμβάνονται τα εξής μαθήματα, τα οποία συνδέονται με την ερευνητική μεθοδολογία και δεοντολογία έρευνας και αξιοποιούνται κατά τη συγγραφή της ΜΔΕ:

1. Ερευνητικός Σχεδιασμός-Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας I -Υποχρεωτικό
2. Ερευνητικός Σχεδιασμός-Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας II - Επιλογής

Επιπλέον, καθώς ενθαρρύνεται και προωθείται η συμμετοχή των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών σε ερευνητικά έργα και ερευνητικές δραστηριότητες, αυτή η ερευνητική εμπειρία αξιοποιείται κατά τη συγγραφή της ΜΔΕ.